

УДК 378.1:339.9

DOI: 10.32342/2074-5362-2022-1-32-8

О.А. ПАРШИНА,
*доктор економічних наук, професор,
академік АЕН України, професор кафедри кібербезпеки
та інформаційних технологій,
Університет митної справи та фінансів (м. Дніпро)*

М.Ю. ПАРШИНА,
*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародних економічних відносин
та регіональних студій,
Університет митної справи та фінансів (м. Дніпро)*

Т.В. ЧУМАК,
*старший викладач кафедри глобальної економіки,
Університет імені Альфреда Нобеля (м. Дніпро)*

КОНЦЕПТУАЛЬНІ АСПЕКТИ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОГО ПІДХОДУ ДО РЕГІОНАЛЬНИХ СТУДІЙ У СИСТЕМІ ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Динамічний розвиток процесів економічної трансформації в умовах загострення проблеми світової безпеки супроводжується зміною геополітичної ситуації на міжнародному рівні. У сфері глобальної економіки спостерігаються тенденції системних змін на рівні поляризації та регіоналізації сучасного світу із формуванням нової багатоплярної моделі та з новими регіональними центрами.

Для забезпечення ефективного розвитку зовнішньої політики та міжнародних відносин особливої актуальності набуває розроблення нових наукових підходів до регіональних студій.

У дослідженні визначено концептуальні аспекти міждисциплінарного наукового підходу до регіональних студій у системі глобальної економіки. Запропоновано послідовність формування понятійного апарату регіону з урахуванням загальних та специфічних ознак, а також виявлення зв'язків у складній регіональній системі.

Запропоновано здійснювати кількісне оцінювання потенціалу регіону та ефективності його використання як підґрунтя для забезпечення конкурентоспроможності регіональної економічної системи. За результатами аналізу численних наукових досліджень здійснено систематизацію чинників, що впливають на потенціал регіональної економічної системи та ефективність його використання. На основі міждисциплінарного характеру сформованих концептуальних аспектів розроблено методичний підхід до кількісної оцінки потенціалу регіону та ефективності його використання.

Практичне застосування запропонованого підходу дозволить визначити шляхи підвищення ефективності використання потенціалу регіону та сформувати підґрунтя для забезпечення конкурентоспроможності регіональної економічної системи в умовах глобальних трансформацій.

Ключові слова: *регіональні студії, міждисциплінарний підхід, регіон, потенціал регіону, ефективність використання потенціалу, чинники.*

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими практичними завданнями. Протягом останніх років у зв'язку з негативним впливом пандемії COVID-19 та загостренням проблеми світової безпеки змінюються тенденції у політичному та економічному розвитку багатьох країн. Динамічний розвиток процесів глобалізації супроводжується зміною геополітичної ситуації на міжнародному рівні. Глобальна економіка зазнає системних змін на рівні поляризації та регіоналізації сучасного світу із формуванням нової багатополлярної моделі та з новими регіональними центрами. Особливої актуальності набувають питання розроблення нових наукових підходів до дослідження регіональних процесів у системі глобальної економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню та моніторингу політичних, економічних, соціальних, природничих, економіко-географічних, історико-культурних, культурно-етичних та інших процесів, що відбуваються в регіоні відповідає термін «регіональні студії» [1, 2].

Регіональні студії як науковий напрям ґрунтуються на працях класиків регіональної науки, зокрема Е. Айсерман, У. Ізард, М. Рассет, Р. Хартшорн та ін. Серед представників міжнародного регіонознавства слід назвати Б. Бузана, Т. Бьорцель, О. Воскресенського, А. Гембла, Л. Канторі, Е. Солінген, Ф. Сьодербаума, Е. Хааса, Е. Харелла, Б. Хеттне та ін.

Дослідженню теоретичних та прикладних аспектів розвитку регіонів присвятили свої праці видатні вітчизняні вчені І. Александров, О. Амоша, З. Варналій, З. Герасимчук, В. Гець, Б. Данилишин, М. Згуровський, Л. Ладонько, Л. Ковальська, М. Макаренко, В. Максимов, О. Новікова та інші. Слід зазначити, що за останні роки в Україні заявили про себе такі наукові напрями регіонознавства, як географічний, економічний та історичний.

Велика кількість представників вітчизняних та закордонних наукових шкіл приділяють значну увагу проблемі формування понятійного апарату. Сучасні науковці, зокрема І. Александров, О. Половян, О. Коновалов, О. Логачова, М. Тарасова та ін., визначають поняття «регіон» як базове не тільки для географії, але й для всіх економічних наук, що пов'язані з просторовими, територіальними аспектами суспільного відтворення. Значна кількість авторів (З. Варналій, А. Мокій, О. Новікова, О. Романюк, С. Романюк та ін.) використовують поняття «регіон» для вивчення економічних процесів і явищ на різних рівнях управління, а також на різних рівнях практичного застосування.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Зважаючи на значний науковий доробок у царині міжнародної та вітчизняної регіоналістики, зазначимо, що вивчення сучасних процесів у межах регіональних студій потребує подальших досліджень. Вони набувають особливої актуальності у зв'язку із загостренням проблем світової безпеки. Зокрема, недостатньо дослідженими залишаються численні актуальні явища та процеси регіоналізації світу з урахуванням сучасних геополітичних аспектів. Процеси міжнародної регіоналізації на геополітичному рівні мають науково-теоретичне та прикладне значення для забезпечення ефективного стратегічного планування у сфері зовнішньої політики та розвитку міжнародних відносин.

Формування ефективної міжнародної регіональної політики потребує використання сучасних наукових концепцій на системному рівні, вміння моделювати розвиток складних регіональних систем з огляду на динамічні геополітичні зміни та приймати обґрунтовані управлінські рішення, що стає можливим і досяжним завдяки міждисциплінарному характеру та синергетичному поєднанню різних наукових напрямів.

Формулювання цілей статті. Метою статті є визначення концептуальних аспектів міждисциплінарного наукового підходу до регіональних студій у системі глобальної економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Наукову основу регіональних студій складають декілька сучасних концепцій, теорій та концептуальних поглядів. Слід зазначити існування значної кількості наукових підходів до розуміння сутності регіону, зокрема економіко-географічний, регіонально-комплексний, соціологічний, адміністративний, проблемний, точковий підходи та підхід, що дозволяє розглядати регіон як полюс економічного зростання. У межах зазначених підходів та напрямів сучасні науковці розглядають регіон як локальну соціально-економічну систему, агломеровану чи політичну систему, або функціональну підсистему [3, 4, 5 та ін.].

Системний погляд на проблематику регіональних студій дозволяє констатувати, що, термін «*регіон*» може характеризуватися різною специфікою (географічною, економічною, природною, політичною, історичною, культурною, соціальною тощо), у зв'язку з цим можна спостерігати різноманіття напрямів та методичних концепцій у теоретичних і прикладних дослідженнях. У регіональних студіях відомі спроби розглянути поняття регіону як у глобальному контексті на рівні світової економіки, так і у вузькому значенні на рівні національної економіки країни.

Зокрема, у відповідності до глобального контексту регіон може бути визначений як група прилеглих країн, розташованих у окремому економіко-географічному районі світу, що характеризується єдністю за національним складом і культурою, або є однотипним за суспільно-політичним ладом. У вузькому значенні одні дослідники трактують регіон як господарсько-економічну спільність (наприклад, американський Середній Захід, український Донбас, німецький Рур, російський Волго-В'ятський регіон тощо), інші – як географічно-адміністративну одиницю (наприклад, штат – у США, область – в Україні, земля – у Німеччині, воєводство – у Польщі тощо). Треті визначають регіон як культурно-історичну територію (Буковина, Гуцульщина, Поділля – в Україні, Нова Англія – у США тощо) [3, 4, 5 та ін.].

Необхідно зазначити, що дехто з науковців у понятті «регіон» намагається об'єднати уявлення про різноякісні підсистеми, піддані одночасному впливу різних чинників, зокрема технологічних, природних, економічних, демографічних, політичних, соціальних тощо. Взагалі відомі чотири парадигми, що дозволяють визначити регіон як квазікорпорацію, ринок, квазідержаву та як соціум, а також чотири наукові концепції, що розкривають регіон як суб'єкт власності, учасника підприємництва, спільність людей та як підсистему державної системи управління [4, 5].

В умовах економічної глобалізації актуальності набуває дослідження структури економічних відносин регіону, що здійснюються на різних рів-

нях, зокрема, на мегарівні (відносини «регіон – іноземні суб'єкти господарювання»), на макрорівні (відносини «держава – регіон»), на мезорівні (відносини «регіон – держава» та «регіон – регіон») та на мікрорівні (відносини «регіон – суб'єкти господарювання регіону»; «регіон – органи місцевого самоврядування»).

Поряд із цим, як зазначено в роботі А. Гольцова [1], об'єктами регіональних досліджень здебільшого виступають регіони субнаціонального рівня.

На основі енциклопедичного підходу нами запропоновано наступну схему послідовності формування поняття регіону, що дозволить визначити загальні й специфічні регіональні особливості та врахувати їх у подальших дослідженнях (рис. 1).

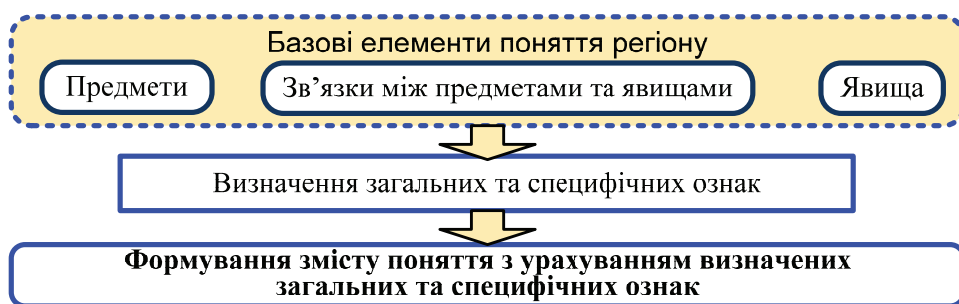

Рис. 1. Послідовність формування понятійного апарату регіону

Проведенні дослідження щодо з'ясування сутності поняття регіону з визначенням основних ознак, критеріїв та ключових індикаторів дозволяють зазначити сутність при формуванні понятійного апарату з урахуванням визначених загальних та специфічних ознак регіону у глобальному контексті. Зокрема, виділення ключових індикаторів дозволяє зазначити необхідність врахування регіональних особливостей при проведенні наукових досліджень. Визначення основних ознак, а саме таких, як комплексність, цілісність, спеціалізація та керованість, мають бути покладені в основу формування науково-методичних підходів у регіональних студіях та розроблення на цій основі управлінських рішень. Зазначені критерії мають бути врахованими у створенні систем стратегічного управління регіоном з його специфічними ознаками.

У якості концептуальних аспектів міждисциплінарного підходу до регіональних студій запропоновано такі складові підсистеми, що передбачають створення умов ефективного використання потенціалу [6] та формування механізмів підвищення конкурентоспроможності [7] регіонів у різних сферах, зокрема в міжнародній, економічній, соціальній, екологічній, та забезпечення сталого соціально-економічного розвитку [8] тощо.

Для формування наукового підґрунтя стратегічного планування у сфері зовнішньої політики та міжнародних відносин важливим є дослідження потенціалу регіонів та ефективності його використання. Аналіз наукових праць дозволив систематизувати наукові підходи до розуміння й визначен-

ня економічної сутності потенціалу регіону та виділити базові, а саме: ресурсний, чинниковий, результативний, цільовий тощо. За результатами комплексного аналізу публікацій вітчизняних та закордонних авторів запропоновано теоретичний базис формування поняття ефективності використання потенціалу регіону.

Як правило, під регіоном розуміють складну соціально-економічну систему з ієрархічною внутрішньою структурою елементів та зв'язками, специфіка яких визначена економічними, соціальними, екологічними, політичними, правовими та іншими умовами, що утворилися на певний момент часу та зумовлюють відповідний рівень забезпечення конкурентоспроможності регіону за рахунок ефективного формування та використання його потенціалу.

Міждисциплінарний підхід допомагає досліднику зосередити увагу на структурі об'єкта, врахувати відповідність структурних та функціональних елементів з метою визначення взаємозв'язків щодо формування відповідного рівня потенціалу та ефективності його використання. Для оцінювання ефективності використання потенціалу регіону доцільно систематизувати чинники, що впливають на потенціал регіону та ефективність його використання (табл. 1).

Таблиця 1

Чинники впливу на потенціал регіону та ефективність його використання*

Чинники	Сутність чинників
Політико-правові	Державне регулювання соціально-економічних процесів регіонального розвитку на основі розроблення правової бази
Освітні	Освіта виступає генератором головної продуктивної сили суспільства в регіональній системі
Екологічні	Наявність (збереження) природних ресурсів регіону, масштаби його території та особливості географічного положення, що характеризують умови еколого-економічної взаємодії в регіональній системі
Інноваційно-технологічні	Наявність у регіоні виробництва високотехнологічної продукції дозволяє забезпечувати ефективну модернізацію виробництва та впровадження новітніх ресурсозберігаючих технологій
Структурні	Зміна галузевої структури економіки регіону
Фінансово-економічні	Забезпечення функціонування в регіоні ефективної системи фінансових і економічних інструментів регулювання процесу економічного розвитку
Статистичні	Забезпечення обліку в показниках регіонального розвитку економіки
Інформаційні	Підвищення рівня інформованості суспільства про важливість і необхідність процесів економічного зростання та впровадження потрібних заходів
Соціальні	Посилення ролі основних соціальних груп населення в здійсненні переходу економіки на шлях сталого розвитку
Відтворювальні	Оптимізація процесу відтворення та оновлення основних фондів у регіоні для забезпечення інноваційної спрямованості регіонального розвитку
Організаційно-інституційні	Створення відповідних інститутів реалізації стратегії сталого та інноваційного розвитку в регіоні для активізації всіх чинників, що сприяють його забезпеченню

Чинники	Сутність чинників
Чинники ризику	Здійснення ефективної регіональної політики управління техногенними, інноваційними, комерційними та іншими ризиками
Чинники глобалізації	Глобалізація, з одного боку, є чинником нестійкого регіонального розвитку, а з іншого боку, може бути засобом сталого розвитку шляхом обміну між регіонами досягненнями науково-технічного прогресу, що сприяють розвитку економіки регіону

* Складено за результатами систематизації [3, 4, 5, 6, 9 та ін.]

Економічну категорію ефективності використання потенціалу регіону будемо розглядати як результат упровадження рішень, спрямованих на підвищення ефективності використання регіональних ресурсів із метою забезпечення всебічного розвитку регіону.

Таким чином, на основі вивчення та визначення взаємозв'язків понять «регіон», «потенціал» та «ефективність використання потенціалу» можна побудувати наукову концепцію підвищення ефективності використання потенціалу регіону.

Маса чинників, актуальних для формування і розвитку процесів використання потенціалу регіону, можуть здійснювати неоднозначний вплив, і вивчення потребують як негативні, так і сприятливі для функціонування регіональної системи. Під чинниками, у широкому сенсі, розуміємо умови, причини або рушійні сили будь-якого процесу чи явища.

Структуру сукупного потенціалу регіону логічно пояснювати як синергетичне поєднання промислового, фінансового, кадрового, інноваційного, наукового, споживчого, трудового, інвестиційного та природно-ресурсного потенціалів.

На основі вивчення публікацій систематизовано показники оцінювання ефективності використання потенціалу регіону з огляду на цільові функції оцінювання. Концептуально враховано ресурсний аспект вимірювання ефективності використання потенціалу регіону і корисний ефект у вигляді валової доданої вартості регіону, оскільки саме цей показник дозволяє на системному рівні надати характеристику розвитку регіональної економіки. Показник валової доданої вартості дозволяє визначити додатково створену вартість у процесі виробництва у вигляді різниці між вартістю проведених (випуск) і вартістю повністю використаних у процесі виробництва товарів і послуг (проміжне споживання). Відповідно визначається сума внесків усіх економічних суб'єктів у загальний обсяг виробництва регіону у вартісному виразі по кожному виду економічної діяльності в регіональній економічній системі.

У зв'язку з динамічним розвитком процесів глобалізації особливої актуальності набувають питання системного дослідження регіонів із визначенням чинників, найбільш впливових для зростання основних соціально-економічних показників, що має бути основою формування рішень, спрямованих на підвищення ефективності використання потенціалу кожного регіону.

Пропонується використання сучасних методів досліджень, таких як кластерний аналіз, методів економіко-математичного, нейромережевого та імітаційного моделювання, що дозволить здійснити комплексний аналіз та

провести сценарне моделювання, встановити економічні взаємозв'язки в процесі трансформації та сформувати аналітичну основу управлінських рішень щодо забезпечення конкурентоспроможності регіону.

В умовах постійного збільшення потоків економічної інформації доцільно вирішити питання побудови ефективних систем обробки інформації шляхом використання сучасних методів структуризації нечіткої інформації. Для вирішення зазначеної проблеми вважаємо необхідним використання новітніх наукоємних технологій, зокрема, методів нечіткого моделювання [10].

На основі запропонованих концептуальних положень розроблено методичний підхід до кількісного оцінювання потенціалу регіону та ефективності його використання, який подано у графічній інтерпретації на рис. 2. Відзначимо, що формування рішень із підвищення ефективності використання потенціалу регіону та забезпечення відповідного рівня конкурентоспроможності потребує створення аналітичного інструментарію та розроблення відповідного методичного забезпечення.

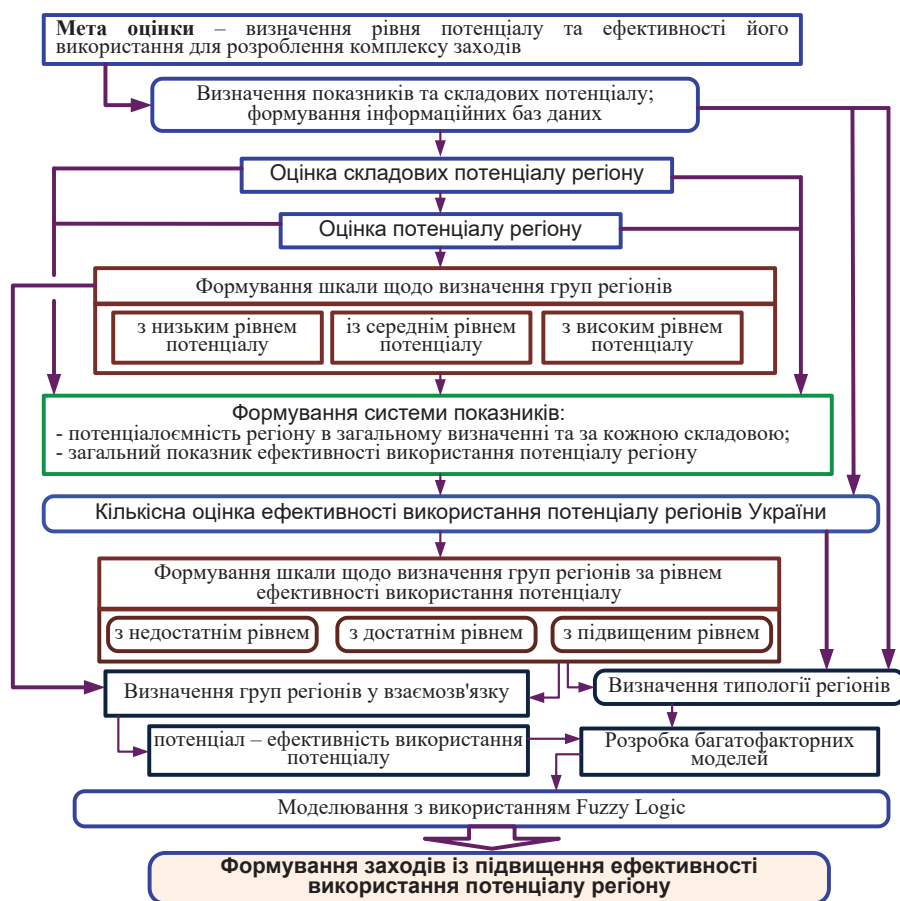

Рис. 2. Методичний підхід до кількісної оцінки потенціалу регіону та ефективності його використання

Питання забезпечення ефективності використання потенціалу регіонів набувають актуальності, однак суттєвою перешкодою їх вирішення залишається відсутність обґрунтованого наукового підходу, який дозволить на системному рівні формувати управлінські рішення стратегічного спрямування, визначати умови збалансованого соціально-економічного зростання та раціонального використання ресурсів.

Запропоновані концептуальні положення дозволяють осмислити процес забезпечення конкурентоспроможності регіону у вигляді сукупності системних дій, спрямованих на реалізацію науково обґрунтованих управлінських рішень, що в умовах глобальних змін мають сприяти процесам ефективного формування та використання потенціалу регіону. Запропоновано багаторівневу структуру системи забезпечення конкурентоспроможності регіону, яка передбачає визначення оцінок пріоритетності управлінських рішень щодо глобальних цілей в умовах економічних трансформацій. Реалізація сценарного моделювання та використання методів нечіткого моделювання дозволить визначити шляхи підвищення ефективності використання потенціалу регіонів як підґрунтя забезпечення конкурентоспроможності регіональної економічної системи.

Висновки. Унаслідок динамічного розвитку процесів економічної трансформації в умовах загострення проблеми світової безпеки актуальність проведення регіональних досліджень в системі глобальної економіки не піддається сумніву.

У статті визначено концептуальні аспекти міждисциплінарного наукового підходу до регіональних студій. Зокрема, визначено послідовність формування понятійного апарату регіону з урахуванням загальних та специфічних ознак, а також виявлення зв'язків у регіональній системі. Запропоновано здійснювати кількісну оцінку потенціалу регіону та ефективності його використання як підґрунтя для забезпечення конкурентоспроможності регіональної економічної системи. Здійснено систематизацію чинників, що впливають на потенціал регіональної економіки та ефективність його використання. Розроблено методичний підхід до кількісної оцінки потенціалу регіону та ефективності його використання. Практичне впровадження запропонованого підходу дозволить визначити шляхи підвищення ефективності використання потенціалу регіонів та сформувати підґрунтя забезпечення конкурентоспроможності регіональної економічної системи в умовах глобальних трансформацій.

Список використаної літератури

1. Гольцов А.Г. Міжнародні регіональні студії: геополітичні аспекти. *Наукові праці МАУП*. 2016. Вип. 50(3). С. 29–35.
2. Забарна Е. Специфіка дефініції «регіональні студії» та її прикладне використання. URL: <https://konfgeolutska.wordpress.com/>. (дата звернення: 15.05.2022).
3. Александров І.О. Стратегія сталого розвитку регіону: моногр. / І.О. Александров, О.В. Половян, О.Ф. Коновалов, О.В. Логачова, М.Ю. Та-

расова; за заг. ред. д.е.н. І.О. Александрова / НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Донецьк: Вид-во «Ноулідж», 2010. 203 с.

4. Аналіз сталого розвитку – глобальний і регіональний контекст: моногр. / Міжнар. рада з науки (ICSU) [та ін.]; наук. кер. М.З. Згуровський. К.: НТУУ «КПІ», 2010. Ч. 2. Україна в індикаторах сталого розвитку. 359 с.

5. Варналій З.С., Мокій А.І., Новікова О.Ф., Романюк О.Ф., Романюк С.А. Регіони України: проблеми та пріоритети соціально-економічного розвитку: Монографія. К.: Знання України, Національний ін-т стратегічних досліджень. 2005. 498 с.

6. Parshyna M. Efficiency of use of the Region Potential: Analysis, Modelling and Decision Making. *Gesellschaftsrechtliche Transformationen von wirtschaftlichen Systemen in den Zeiten der Neo-Industrialisierung*. Kornieiev V., Pasichnyk, Yu., Radchenko O., Khodzhaian A. und andere: Collective monograph. Verlag SWG imex GmbH, Nuremberg, Germany, 2020. С.334–342.

7. Паршина О.А., Паршин Ю.І. Забезпечення конкурентоспроможності національної економіки в умовах економічних трансформацій. *Gesellschaftsrechtliche Transformationen von wirtschaftlichen Systemen in den Zeiten der Neo-Industrialisierung*. Kornieiev V., Pasichnyk, Yu., Radchenko O., Khodzhaian A. und andere: Collective monograph. Verlag SWG imex GmbH, Nuremberg, Germany, 2020. С.311–319

8. Паршин Ю.І. Стратегія забезпечення сталого економічного розвитку національного господарства: теорія, методологія і практика: монографія. Дніпропетровськ: Університет імені Альфреда Нобеля, 2016. 408 с.

9. Паршина О.А., Паршина М.Ю., Чумак Т.В. Фактори економічного розвитку країн в умовах загострення глобальних проблем світової безпеки. *Приазовський економічний вісник*. Випуск 2(25) 2021. С.3–7. URL: <http://rev.kpu.zp.ua/vypusk-25> http://rev.kpu.zp.ua/journals/2021/2_25_ukr/3.pdf

10. Пегат А. Нечеткое моделирование и управление. Пер. с англ. 2-е изд. М.: БИНОМ. Лаборатория знаний, 2013. 798 с.

References

1. Gol'cov A.G. (2016) *Mizhnarodni regional'ni studii': geopolitychni aspekty*. [International regional studies: geopolitical aspects]. Kyiv: Naukovi praci MAUP. Vol. 50(3). pp. 29–35.

2. Zabarna E. *Specyfika definicji 'regional'ni studii'* та її прикладне використання [The specifics of the definition of «regional studies» and its application]. Available at: <https://konfgeolutsk.wordpress.com/> (accessed 10 June, 2022).

3. Aleksandrov I.O., Polovyan O.V., Konovalov O.F., Logachova O.V., Tarasova M.Yu. (2010) *Strategiya stalogo rozvitku regionu: monografija* [Strategy of sustainable development of the region: a monograph]. NAN Ukraini, In-t ekonomiki prom-sti. Donets'k: Vid-vo «Noulidzh». (in Ukrainian)

4. Zgurovs'kyj M.Z. (2010) *Analiz stalogo rozvytku – global'nyj i regional'nyj kontekst: monografija* [Sustainability analysis – global and regional context: a monograph]. Mizhnar. rada z nauky (ICSU) [ta in.]; Ch. 2. K.: NTUU «KPI». (in Ukrainian)

5. Varnalij Z.S., Mokij A.I., Novikova O.F., Romanjuk O.F., Romanjuk S.A. (2005) *Regiony Ukrainy: problemy ta priorytety social'no-ekonomichnogo rozvytku: monografija*

[Regions of Ukraine: problems and priorities of socio-economic development]. Kyiv: Znannya Ukrainy, Nacional'nyj in-t strategichnyh doslidzhen'. (in Ukrainian).

6. Parshyna M. (2020) Efficiency of use of the Region Potential: Analysis, Modelling and Decision Making. Gesellschaftsrechtliche Transformationen von wirtschaftlichen Systemen in den Zeiten der Neo-Industrialisierung. Kornieiev V., Pasichnyk, Yu., Radchenko O., Khodzhaian A. und andere: Collective monograph. Verlag SWG imex GmbH, Nuremberg, Germany, 2020. pp. 334–342.

7. Parshyna O.A., Parshyna M.Ju., Chumak T.V. (2021) Faktory ekonomichnogo rozvytku kraï'n v umovah zagostrennja global'nyh problem svitovoi' bezpeky [Factors of economic development of countries in the context of exacerbation of global problems of world security]. Pryazovs'kyj ekonomichnyj visnyk. Vyp. 2(25). Available at: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2021/2_25_ukr/3.pdf (accessed 8 June, 2022).

8. Parshyna O.A., Parshyn Ju.I. (2020) *Zabezpechennja konkurentospromozhnosti nacional'noi' ekonomiky v umovah ekonomichnyh transformacij* [Ensuring the competitiveness of the national economy in terms of economic transformation]. Gesellschaftsrechtliche Transformationen von wirtschaftlichen Systemen in den Zeiten der Neo-Industrialisierung. Kornieiev V., Pasichnyk, Yu., Radchenko O., Khodzhaian A. und andere: Collective monograph. Verlag SWG imex GmbH, Nuremberg, Germany. pp. 311–319.

9. Parshyn Ju.I. (2016) *Strategija zabezpechennja stalogo ekonomichnogo rozvytku nacional'nogo gospodarstva: teorija, metodologija i praktyka: monografija* [Strategy for sustainable economic development of the national economy: theory, methodology and practice: a monograph]. Dnipropetrovs'k: Universytet imeni Al'freda Nobelja (in Ukrainian).

10. Pegat A. (2013) *Nechetkoe modelirovanie i upravlenie* [Fuzzy modeling and control]. M.: BINOM. Laboratoriya znaniy (in Russian)

CONCEPTUAL ASPECTS OF THE INTERDISCIPLINARY APPROACH TO REGIONAL STUDIES IN THE GLOBAL ECONOMY SYSTEM

Olena A. Parshyna, University of Customs and Finance, Dnipro (Ukraine).

E-mail: parschina@ukr.net

Margaryta Yu. Parshyna, University of Customs and Finance, Dnipro (Ukraine).

E-mail: maggiednepr@ukr.net

Tetiana V. Chumak, Alfred Nobel University, Dnipro (Ukraine)

E-mail: chumak.t@duan.edu.ua

DOI: 10.32342/2074-5362-2022-1-32-8

Key words: *regional studies, interdisciplinary approach, region, potential of the region, efficiency of potential use, factors.*

The dynamic development of the processes of economic transformation in the conditions of aggravation of world security is accompanied by the change in the geopolitical situation at the international level. There is a formation of the basis of systemic changes at the level of polarization and regionalization of the modern world with the formation of a new multipolar model and new regional centers in the global economy system.

The development of new scientific approaches to the regional studies is becoming especially important in order to ensure the effective development of foreign policy and international relations.

In the course of research, it has been noted that the scientific basis of regional studies consists of several modern concepts, theories and conceptual views.

Conceptual aspects of interdisciplinary scientific approach to regional studies in the system of global economy have been determined. The sequence of formation of the conceptual apparatus of the region taking into account general and specific features, as well as identification of links in the regional system has been proposed.

As conceptual aspects of the interdisciplinary approach to regional studies, the following components of the subsystem have been proposed, which provide conditions for effective use of potential and formation of mechanisms to increase the competitiveness of regions in various fields, including international, economic, social, environmental and sustainable socio-economic development.

It has been proposed to quantify the potential of the region and the effectiveness of its use as a basis for ensuring the competitiveness of the regional economic system. On the basis of the analysis of numerous scientific researches the systematization of the factors influencing potential of regional economic system and efficiency of its use has been carried out. Based on the interdisciplinary nature of the conceptual aspects, a methodological approach to quantitative assessment of the region's potential and efficiency of its use has been developed. Practical application of the proposed approach allows identifying ways to increase the efficiency of the potential of the regions and form the basis for ensuring the competitiveness of the regional economic system in the context of global transformation.

Одержано 21.03.2022.